

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 8 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

Csendőr az esküdtszéki tárgyaláson.

Szeged város közönségét egy teljes héten át lázban tartotta az a közelmúltban megtartott esküdtszéki tárgyalás, a melyen az esküdtek Gerzsán Marit, a kisteleki méregkevererőt egy rendbeli gyilkosság büntetében és két rendbeli bűnsegedségben, özv. Sisák Györgynét pedig egy rendbeli gyilkosság büntetében mondták ki bűnösnek, míg özv. Lévai Józsefné bűnösséget nem állapították meg.

Az esküdtek ezen igazmondása alapján a törvényszék Gerzsán Marit életfogytiglani, özv. Sisák Györgynét pedig 15 évi fegyházra és mind a kettőt 10 évi hivatalvesztésre ítélte, míg özv. Lévai Józsefnét a vad és annak következményei alól felmentette.

Negyedrendű vádlott: Pigniczki József ellen az ügyész a vádat már a tárgyalás folyamán elejtette.

Verbő főhadnagy úr lapunk f. évi 13. számában már ismertette a nyomozást főbb vonásaiban s így én, a kinek alkalmá volt az esküdtszéki tárgyalást végighallgatni, tisztán azzal, illetőleg a nyomozó csendőrre nézve fontos mozzanataival szándékozom foglalkozni. Nem tehetem ezt azonban a nélkül, hogy a nyomozás részleteit ne érintsem, mert erre okvetlenül szükség van, ha le akarjuk vonni a tanulságokat, a melyekben ez az esküdtszéki tárgyalás nagyon is bővelkedik.

S ha az elmondandókban Németh őrmester egyes apró elnézései éles megvilágításba lesznek is helyezve, az nem megítélés czéljából történik, hanem *kizárólag* azért, hogy beigazoljam azt a régóta hangoztatott igazságot, mely szerint a nyomozó közegnek a leglényegtelenebbnek látszó aprósággal is alaposan kell foglalkozni, hogy eljárása a döntő pillanatban is teljesen korrekt maradjon.

Mindenekelőtt kötelességem kiemelni azt a tény, hogy Németh Mózsa őrmester, kisteleki őrsparancsnok derekas munkát végzett, a mely rá nézve jól megérdemelt erkölcsi és anyagi előnnyel járt; aláírom azt, hogy az adott viszonyok között mindent elkövetett és semmi olyasmit nem hagyott figyelmen kívül, a mi a gyanúsítottak bűnösségének megállapításához okvetlenül szükséges volt; elismerem végül azt is, hogy a nyomozást oly ügyesen és sziszterien bonyolította le, ahogyan azt egy ügyes és teleményes csendőrtől méltán el lehet várni.

de okvetlenül szükségesnek tartom rámutatni egyes bezaugokra — mondhatni — esekélysegekre is, a melyek Németh őrmester figyelmét elkerülték és a melyek — hajsza! híjján — elegendők lettek volna a felmentő verdikthez akkor, a mikor Gerzsán Mari bűnösségéről mindenki ösztönszerűleg meg volt győződve.

Vádlottakat fogós ügyvédek védték, a kik minden tudasukat harezba vitték s főtürekvésük odai anyult, hogy a koronatanúk vallomásait hatálytalanítsák, lerontsák, a mi részben sikerült is nekik. Németh őrmestert közel három órán át százfele kérdéssel ostromolták, de ő itt is derekasán megállotta helyét. Jegyzeteivel, fogalmazványaiival kezében állott a törvényszék elé, de jó emlékező tehetsége következtében azokba alig egyszerű kétszer pillantott bele.

Még mielőtt tovább mennénk, a könnyebb megérthetés czéljából előre kell hozsátanunk a vád lényegét.

Vádolva volt:

Gerzsán Mária azzal, hogy 1905-ben a vele vadházasságban élt Laczkó Ferenczet előre megfontolt szándékkal arzén-méreg behatása által megölte.

hogy 1908 szeptember havában Lévai József megyei utkaparó és 1909 január havában Sisák György gazdalkodó megölésében mint bűnsegéd közreműködött az által, hogy özv. Lévai Józsefnének és özv. Sisák Györgynének arzénmérget szolgáltatott ki;

özv. Lévai Józsefné és

özv. Sisák Györgyné azzal, hogy férjeiket mondott időkben előre megfontolt szándékkal arzénmérget beadták által megölték, végre

Pigniczky József azzal, hogy apósának, Lévai Józsefnak megölésében mint bűnsegéd közreműködött azáltal, hogy az arzénmérget ő szerezte be Gerzsán Maritól.

Lássuk most már, hogyan fogott Németh őrmester a nyomozáshoz.

Alig, hogy átvette a kisteleki őrsöt, érdeklődött — nagyon helyesen — az ottani viszonyok után s megtudta, hogy Gerzsán Mária, a közseg bábája, *Mari neutje*, nemesak szülésznői praxist üz de jó pénzért *sejít* bajba jutott leányokon és olyan asszonyokon is, a kik terheségüktől ide előtt meg akarnak szabadulni. Mi sem természetesebb, mint az, hogy Németh őrmester a kosza gazdátlan hírek miben állásáról határozott felvilágosítást igyekszik szerezni. Érdeklődése, pihatólása bármily titok-



STOWASSER JÁNOS ocskási és királyi udvari szállító, a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir. honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a *Ludovika Akadémia* házi hangszerkészítője, az *Ooskai* és a szabadszármazott *Rákóczi tőzregató* feltalálója **Budapest, Lánoszhid-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.**
Ajánlja száját gyárában készült összes vonós és fuvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős elpusztíthatatlan hancokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Arjegyék minden hangszerről külön küldetik. **Magyarország legnagyobb vonós és fuvó hangszerek gyára.**



han történik is, nem marad észrevétlenül s erről tudomást szerez a bába is, a ki most már résen áll s az őrmesterrel szemben óriási előnyben van, a mennyiben — magától értetődleg — nem akad konkrét panaszos, mert feljelenésének ránczva is kellemetlen következményeitől fél. Hetekig, hónapokig eltart ez az állapot, a míg végre az őrmestert névtelen levélben arról értesítik, hogy Pálukás Jánosné, kisteleki parasztasszony az éjjel elhajtatta méhmagzatát s azt még a lakásán őrzi. A haladék-talanul bevezetett nyomozás nem járt eredménnyel. Az orvos megvizsgálta Pálukásnéét, de semmiféle rendetlenséget nem tapasztalt rajta. Tévútra vezették tehát az őrmestert. Ő nyomozott ugyan ebben az ügyben, de egyttal megbizta Pálukásnéét is, hogy szintén igyekezzék a rejtélyes levélíró nyomára jönni, mert az jóformán egyedül az ő érdeke annál is inkább, mivel férje azóta folyton zaklatta. *Ez teljesen felesleges utasítás volt, a mennyiben Pálukásné ezt magától is megtette volna.*

Itt vagyunk tehát az első lépésnél, a mely az őrmester és Pálukásné szövetkezésére vezetett egy ismeretlen harmadikkal szemben. A folytatás már önként és magától jött.

Az őrmester szolgálai közben gyakrabban találkozik Pálukásnéval, a szomszédok látják őket hosszasan beszélgetni s megindul a falusi pletyka áldatlan és egyttal feltartóztathatlan áradata, a melynek eredményeként Pálukásné férje egy szép napon a ház falára szegezett, nagyon kezdetlegesen megrajzolt képben gyönyörködhetik, a mely sügöfalevél nélkül tünteti fel Pálukásnéét és az őrmestert, a kít az ugyancsak Ádámkosztümben ábrázolt anyakönyvvezető-helyettes ránczígál. Nem lehetett volna felismerni őket, de mindegyik ábra el volt látva névvel.

Az ismeretlen harmadik tehát — a mint látjuk — biztonságban érezvén magát, a gúny terére lépett.

Pálukás erre még jobban üldözi nejét és ez Gerzsán Marihoz fordul tanácsért.

S itt van az első felderítetlenül maradt mozzanat. A tavasz, agyafurt Gerzsán Marinak szinte ösztönszerűleg meg kellett éreznie azt, hogy az őrmester puhatolódzása ellen is irányulnak s mégis képes volt arra, hogy Pálukásnénak, a ki az őrmesterrel összeköttetésben állott, szert ajánljon fel, a melylyel kellemetlenné vált férjétől könnyű módon megszabadulhat.

Ez a veszedelemnek teljes semmibe vevése kizárólag annak tulajdonítható, hogy Gerzsán nem tartott az őrmestertől s abban bizakodott, hogy 20 éves manipulációit szigorú titoktartás fedi.

Pálukásné tudta, hogy Gerzsán mérget ért a szer alatt s vonakodott azt elfogadni, daczára annak, hogy Gerzsán Lévi esetével igyekezett őt meggyugtanni. Pálukásné végre, férjétől folytonosan üldözve és zaklatva, mindent elpanaszol az őrmesternek: *besugója lesz.*

Az őrmester tehát szerzett magának egy besugót, az egész falu szemeláltára, a mit szerencsés megoldásnak mondani egyáltalán nem lehet. Ezt a besugót úgy és akként használta fel, hogy annak az esküdtszéki tárgyalás folyamán a *koronatanu* szerepe jutott. Ujból elhibázott ténykedés, a mely csak abban leli magyarázatát, hogy az előzmények után másként és jobban eljárni már nem lehetett s jóváhagyást érdemel, de csak ezért, mert a bába üzelmei a dolgok jelenlegi állása mellett csak így voltak napfényre hozhatók.

Általános elv, hogy a csendőr olyan besugót igyekszik magának megnyerni, a kít bizonyos ezéla legalkalmasabbnak tart. De a személyválogatás nem árt. Pálukásnéról faluszerzte azt beszéltek, hogy ráolvasással, kenőcsök előállításával, bűbajossággal foglalkozik. Nem a legjobb ajánlólevél, főleg egy *mérgezési* esetben, a melytől azonban a csendőr eltekintethet akkor, a mikor — mint a jelen esetben — határozottan meg van arról győződve, hogy besugója *feltétlenül* aláveti magát a nyomozó csendőr utasításának.

Hogy Németh őrmester miként használta fel besugóját, azt Verbó főhadnagy úr ezikkéből már tudjuk. Tudjuk azt is, hogy az őrmester a vegyelemzés egész ideje alatt a gyógyszerész mellett volt s a vizsgálat után mind a ketten lepocsétték az arzéntartalmu üveget. S íme itt állunk *az első és szinte legfontosabb perdöntő momentum előtt*: mert csakis ilyen óvatos eljárás mellett volt beigazoltnak vehető, hogy a főtárgyalás elé került mérég azonos azzal, a melyet az őrmester besugójától vett át s a melyet a kisteleki gyógyszerész első sorban vegyelemzett.

Az őrmesternek ezen eljárása a jövőben is zsinormértékül szolgálhat.

Az őrmester a vegyelemzés eredményét távbeszélőn bejelentette az ügyészségnek. Ezt az ügyészség egyszerűen nem vette tudomásul, hanem utasította az őrmestert, hogy jelentését írásban tegye meg s küldje a bűnjelként szereplő mérget is, a mi még aznap megtörtént.

Mintegy nyolcz nap telt el azóta. Mari néninek feltűnt, hogy Pálukás még ép, egészséges ember s kérdőre vonta Pálukásnéét, a ki az őrmestertől nyert utasításhoz képest azzal beszélte ki magát, hogy az orvosság nem használt.

— Majd adok erősebbet, attól biztosan fölfordul — mondta Gerzsán Mari.

Végre visszaérkezett a jelentés és a bűnjel a kir. ügyészségtől a *községi előjárásához*, hogy az *folytassa és fejezze be ebben az ügyben a nyomozást.*

Ilyenformán állván az ügy, az őrmester azonnal elküldte Pálukásnéét 2 db. egyforintossal a második adag mérégért, a mit az utczán át is vett Pálukásnéétól, még pedig a Pálukásné megfigyelésére kirendelt két községi rendőr jelenlétében.

Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem használjon azonnal

mely 10 percz alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja.

Készíti **Beretvas Tamás** gyógyszerész **Rispesten.**

Beretvas-pastillát

— Ara K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Orvosok által ajánlva. Három dobozál ingy. postai szállítással.

A Gerzsán Marinál nyomban megtartott házmotozás alkalmával előkerültek a megjelölt pénzdarabok, nemkülönben az a már kimosott állapotban talált üveg, a melyben a mérgekverő az arzént tartotta és Gerzsán Mari . . . hüvösre került.

El kell ismerni azt, hogy csakis ennek a gyors és határozott eljárásnak köszönhető az egész siker, ha figyelembe vesszük azt az igen nagy horderejű véletlenséget, hogy a községi előjáróság egyik tagja gyanusítással igen közeli rokonságban állott. Világos tehát, hogy ha az őrmester csak rövid ideig haboz is, kárba vészett az egész fáradsága.

A bizonyítékok alapján elrendelt exhumálások kettős eredménnyel jártak, a bizonyítás be volt fejezve és sorra kerültek a tanukihallgatások.

Kövessük most a főtárgyalás menetét és vegyük sorra vádlottak és a *koronatanuk* vallomásait, mert a többiek csendőri szempontból nem érdekelnek bennünket.

Gerzsán Mária nem érzi magát bűnösnek. Ágyasa *Laczkó Ferencz* mellbeteg ember volt és csak azért halt meg oly gyorsan, mert *Pálinkásné* a betegnek átadott egy liter pálinkát, a mit az lassanként elfogyasztott. Ha mérgek volt a hullában, az csak a pálinka révén került bele. Tagadja, hogy bárkinek akár pénzért, akár ingyen mérget szolgáltatott volna ki.

Özv. Lévai Józsefné és *Pigniczki József*, nemkülönben *özv. Sisák Györgyné* szintén tagadják a gyilkosság elkövetését és ártatlanságukat hangoztatják.

A *koronatanuk* között a *főszerep Pálinkásnénak*, *Németh őrmester* besugójának jut.

Nagy részletességgel elmondja megbízatásait s a nyomozás azon részleteit, a melyekben neki is közvetlen szerep jutott. Felesleges a vallomást egész terjedelmében ismertetni, mert az mindenben a nyomozáshoz alkalmazkodott, hanem sokkal érdemesebb lesz felemlíteni, hogy a védők keresztkérdései alatt mi minden nyert megállapítást?

Meg lett állapítva, hogy:

1. *Pálinkásné* rendszeren pénzért kuruzsol, a betegségre ráolvas és kenőccsel gyógyít sebeket; sőt egyes — igaz, nem teljesen szavahibetőknek bizonyult — tanuk arról is vélték hallani, hogy méhmagzat-elhajítással foglalkozik;

2. *Pálinkásné* felügyelet nélkül ment el *Gerzsán Mari*hoz; nem látta senki, hogy bement volna hozzája, avagy, hogy onnan kijött. Pedig állítólag vasárnap szerezte be az első adag mérget, a mikor sokan járnak kelnek az utcán; kérdés tehát, egyáltalán ott volt-e?

4. ha csakugyan ott járt is *Gerzsán Mária*nál, ez nem bizonyítja egyúttal azt is, hogy ott szerezte be a mérget. Megvizsgálta-e az őrmester, mielőtt utba indította volna? Nem! Nem lehet tehát teljesen kizártnak venni

azt, hogy már a zsebében volt a mérgek akkor, a mikor *Gerzsán Mari*hoz ment!

A mint látjuk tehát, mindmegannyi lényegtelen csip-csup dolgok, a melyek elkerülték az őrmester figyelmét, de kollő világításba helyezve alkalmasak arra, hogy a nyomozás czáfolthatatlan voltába vetett hit megrendüljön, sőt mi több, esetleg az egész vádat halomra döntsek.

(Később látni fogjuk, hogy az őrmester állandóan figyelemmel kísérte *Pálinkásné*t s e téren mulasztást nem követett el.)

Nézzük azonban a többi koronatanut!

Balogh Ferencz szabómester valamikor *Pigniczkinél* a negyedrendű vádlottnál volt alkalmazva s onnan haraggal és gyűlölettel távozott. Felvett előlegekkel megszökött és váltóhamisításért hat hónapot ült. *Nejéről* kiderült, hogy hitvesi hűsége éppen nem megingathatatlán. Az após *Dálnoki Kovács Imre* ellen esalás miatt jelenleg is eljárás van folyamatban.

Mind a hárman olyan kézzelfoghatóan hamis vallo-másokat tettek részben *Gerzsán Mária*, részben pedig *özv. Lévai Józsefné* és *Pigniczki József* ellen, a melynek egyetlen egy mondata sem állta meg helyét. Az anyós is szekundált nekik, azonban az ő vallomása is csak úgy hemzsegett az ellenmondásoktól. Egyik sem lett eskü alá bocsátva.

Ime így festettek a vád, tehát a csendőri nyomozás koronatanui a *Lévai József* sérelmére elkövetett gyilkosság büntetőben.

Mi sem természetesebb mint az, hogy az ügyész erre *Pigniczki*vel szemben a vádat clejtette, az esküdtek pedig *özv. Lévainé*t nem bűnösnek mondták ki, daczára annak, hogy az országos vegyész nagymennyiségű arzént talált *Lévai* hullájában s az ellenőrző orvosszakértő véleménye szerint a mérgek még *Lévai* életében került testébe.

Az özveg *Sisák Györgyné* ellen felvonultatott koronatanuk szavahibetőségehez kétség nem férhet s ezektől ki is vette a törvényszék az esküt. Ezek *Dékány József*, néhai *Sisák György* kocsisa és *özv. Sisák Ferenczné*, vádlott anyósa.

Dékány József vallja, hogy a házastársak között állandó volt a perpatvar; de hogy annak oka miben rejlik, nem tudja, mert csak rövid ideje állott néhai *Sisák György* szolgálatában. 1909. évi január hó 26-án is összeveszett vádlott nő az urával, mire az asszony gyalog bement kistelekre. (NB! *Sisákék* tanyán laktak.) Hogy meddig időzött odabenn, nem tudja, mert el volt foglalva a gazdaságban.

Mire ő bement a házba ebédelni, *Sisák* már elfogyasztotta volt a levesét, a melyet az asszony meritott ki mindenkinek a tányérjára. *Ebéd végeztével Sisák pa-*

Merkur kerékpárok

legfinomabb gyártmány, gyönyörű kiállítás, rendkívül olcsó árák teljes jótállás mellett. Csekély havi részletfizetésre. — Gummik, alkatrészek rendkívül olcsó áron. — legfinomabb gyártmány, gyönyörű kiállítás, rendkívül olcsó árák teljes jótállás mellett. Csekély havi részletfizetésre. — Gummik, alkatrészek rendkívül olcsó áron. —

Csendőrségi alkalmazottak kerékpárjairól 20 kor. alkatrészekből és gummikból 20% árengedm. részesülnek. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld

DÉRY EDE

kerékpár és varrogó nagyraktár

SZEGED.



naszkodni kezdett, hogy rosszul érzi magát, fel van puffadva a basa: később csuklani kezdett, majd hánnyt és lefeküött. Pár napra rá meghalt.

Határozottan emlékszik rá, hogy Sisákné férje hulláját meg se nézte aznap, a mikor meghalt, hanem csak másnap délelőtt. Tud arról is, hogy Gerzsán Mari küldötte tényleg künn volt a tanyán azzal az üzenettel, hogy Sisákné fizesse meg már a bátralevő részletet. Sisákné szerelmi viszonyairól szintén hallott beszélni, de ez irányban személyes tapasztalatai nincsenek.

Ő. v. Sisák Ferenczúr, vádlott anyósa vallja, hogy fia rossz viszonyban élt vádlottal, mert az szeretőket tartott. Többek között Nagy Balasi József segédpályaőrrel is volt viszonya, a kihez vádlott gyakran eljárt. Megérőseíti a tálalást illetőleg előző tanu vallomását, illetőleg kiegészíti azzal, hogy vádlott főzte az ételt s a levest is az táalta ki. Gerzsán Mészáros Józsefnét küldte ki a tanyára, hogy mondja meg vádlottnak, fizesse ki a hátralékos adósságát. Ő figyelmeztette is menyét, de az tagadta azt, hogy Gerzsán Máriának tartozna bár-mivel is.

A tárgyalás negyedik napján délután került a sor Németh Mózes őrmester kihallgatására.

Részletesen előadja a nyomozás minden egyes részletét s felsorolja mindazokat a gyanuokokat, a melyek a nyomozás kiinduló pontjául szolgáltak, úgy a hogy az már ismertette van.

Védők erős kereszttüzbe veszik az őrmestert, a ki azonban mindvégig megőrzi nyugodtságát s akárhányszor van alkalma nemcsak ügyességéről és szakavatottságáról tanuságot tenni, hanem akárhányszor kénytelen a védők kérdéseit — hivatalos titoktartási kötelezettségére utalva — válasz nélkül hagyni, a mibe a védőknek is bele kell nyugodni. Védők még a szolgálati utasításra is kiterjeszkedtek és főleg a házkutatásra vonatkozó §-t bonczolgatták, de Németh őrmester itt is szabatos, értelmes feleleteket ad. Elnök megtiltja tanunak ily módon való faggatását, mert az messze túlmegy a védelem határain. Az őrmester kihallgatása közel három órát vett igénybe.

A kihallgatás természetesen bővelkedett érdekes fordulatokban. A sok közül ime egynehány:

Védő tudni akarta, vajjon Pálinkásné állandó besugója-e az őrmesternek, pénzele-e őt vagy sem s nem állanak-e egymással szerelmi viszonyban?

— Besugómról adatokat közölni — válaszol az őrmester — nem tartozom; de megnyugtatóan kijelentem, hogy Pálinkásné csak ebben a bűnygyben használtam fel, vele másnemű összeköttetésben nem állok, pénzeleéről szó sincs, a szerelmi viszony gyanuja ellen pedig tiltakozom!

— Onnan gondolom a pénzelest — folytatja a védő — mert őrmester úr átadott Pálinkásnének 40 koronát s nem törődött vele, rendeltetési helyére juttatja-e vagy

sem, hanem a mikor csak négy koronát adott neki, akkor volt gondja rá, hogy Pálinkásné a két községi rendőrrel megfigyeltesse?

— Védő úr — válaszol kérdezett — nem tudhatja azt, vajjon nem-e állott Pálinkásné felügyelet alatt akkor is, a mikor a 40 koronát megkapta!

— Senki sem látta Gerzsán Marihoz hemenni, vagy onnan kijönni — replikáz a védő — tehát felügyelet alatt nem állhatott.

— Ügyvéd úr megnyugtatóására kijelentem, hogy én magam figyeltem meg Pálinkásné!

— Hogyan? Hisz' erről Pálinkásné mit sem tud?!

— Magától értetődik! Hogy a második alkalommal miért alkalmaztam a községi örközegeket, annak szintén megvolt az oka, de az nem tartozik ide. Különböns is: «dobbal nem lehet verebet fogni!»

— A sajátjából adta a 40 koronát?

— Igen!

— Nem félt attól, hogy elvész a pénze?

— Mi csendőrök, sohasem tartunk ilyentől! A mikor egy ilyen nagyfontosságú ügyben járunk el, nem nézünk sem anyagi előnyre, sem kárra! Egyedül a bűnygy kiderítése áll szemünk előtt s nem kimélünk sem áldozatot, sem időt, sem fáradságot, csakhogy kideríthessük a bűnygyt!

— Mondja csak, őrmester úr — veszi át a szót a másik védő — a mikor Pálinkásné átadta önnek az első adag mérget, nem gondolt arra, hogy az bűnygyjel lesz?

— Dehogynem!

— Hát akkor, hogy tartja összeegyeztethetőnek szolgálati állásával, hogy ezt a bűnygyt átadta vegyelemzésre az ottani gyógyszerésznek, a kinél ez az üveg az ön állítása szerint két órán át volt?

— Meg kellett tudnom, hogy mit tartalmaz az üveg s ezt csak így tudhatam meg leggyorsabban.

— Hátha a gyógyszerész tette abba az arzént?

— Ki van zárva! Hiszen ott állottam mellette, a mig a vegyelemzés megtörtént!

— Helyesen van — kénytelen elismerni a védő.

— Miért nem tartott azonnal házkutatást?

— Nem volt még elegendő adat a kezemben s egy ilyen nagy fontosságú ügyben még előzőleg a kir. ügyészségnek is jelentést kellett tennem!

— Honnan tudta azt, hogy Gerzsán Mária állítólag már bűnygy év óta foglalkozik gyanus ügyekkel?

— Tudom, de erre nem adhatok választ!

— Hiszen ön csak rövid ideje vezet a kisteleki őrsöt?

— Az nem zárja azért ki azt, hogy ne lehessen tudomásom Gerzsán Mari üzelméről. Sok mindenfélét tudunk mi csendőrök, a miről azonban csak akkor szólnunk, a mikor már teljesen megérett a dolog.

Mindenki láthatja tehát, hogy Németh őrmester tel-



POLGÁR SÁNDOR
orvosi műszer- és kőzetzer gyárosnál
telep: Bpest, VII., Erzsébet-kert ut. 50.

legutányosabban beszerezhető összes betegápolási tárgyak, kötszerek, fecskék, m. kir. szab. Polgár-féle sérelkötők, gumminárisnyák stb. stb. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve kold az üzletvezetőnő, csak megadando, mily tárgy szükségeltetik.

Ezen hirdetés
tekintésén
10% árkedvez-
mény a Csendőrségi
Lapokolvasóinak.



Veszteglő szénos waggonok Scheffield állomáson.



A bányászok visszatértét váró farakások a cardiffi dockokban.



Sztrájkolók egy színház bejárata előtt.



A rend fenntartására kirendelt katonaság egy köszénbányánál.
Az angliai bányászsztrájk.

jesen felkészülve jelent meg a főtárgyaláson s csak így bírta kiállani a heves ostromot, a melyet a védők indítottak ellene. Mondhatom, derekasan megállta helyét.

Ime rövidesen egybefoglaltam a bizonyítékokat. Csendöröknek irtam, ők megértik. Nekem sem hozzátenni, sem elvenni valóm nincs s csak arra szoritkozom, hogy az eddig közöltékből levonjam a tanulságot.

Az elmondottakból kiviláglik, hogy a nyomozást vezetett csendörnek mily óriási szerep jut a főtárgyalás alkalmával. Nem elég tehát egy ügyben nyomozni és azt kideríteni, hanem bele kell hatolni a büntény rejtelmeibe és felderíteni azokat a titkos rugókat is, melyek a bűnöst tettének elkövetésére indították. Megbecsülhetetlen szolgálatot tesz tehát úgy az igazságszolgáltatásnak mint önnönmagának az a csendör, a ki a nyomozás minden egyes részletéről pontos jegyzéket vezet, azt többször áttanulmányozza s még a nyomozás során elejét veszi mindazoknak a kételyeknek, melyek a főtárgyalás során önkéntelenül is felszínre kerülnek.

Nagy gonddal kell kiválasztani a koronatanukat s azoknak a lelkületét is komoly tanulmány tárgyává kell tenni, hogy a vád megdönthetetlen bizonyítékokon épüljön fel, mert a vád úgyszólván kizárólag a csendör nyomozásán alapul s ha ez a nyomozás felületes volt, a vád önnönmagától is megdől és ezért a felelőség egyedül és kizárólag a nyomozást vezetett csendörre bárul.

De számolni kell a nyomozó csendörnek a védelemmel is, a melynek természetesen az a célja, hogy a vádat gyengítse, lerontsa. Ne gondolja azt a csendör, hogy a védő nincs tisztában a csendör szolgálatával, hivatali álláskötelmivel, hatáskörével! Nagyon is tisztában van vele! S e mellett még milyen óriási előnyben van a csendör felett? Ő a kész vádiratot, a teljes nyomozást kézhez kapja s azt nyugodtan bírálát tárgyává teszi nem egyszer, hanem a főtárgyalásig számtalanszor; nyugodtan csoportosíthatja ellenérveit s ment azoktól az izgalmaktól, a melyeket a csendör egy főbenjáró büntény felderítése alkalmával átél. Ebben és magasabbfokú előképzettségében rejlik az az óriási előny, a melynek a védő birtokában van.

Számolni kell tehát a mint látjuk, még pedig nagyon is a védelemmel, a mely nem kiméli a csendört s eljárását éles bírálát tárgyává teszi. S ez ellen csak egy orvosság létezik: higgadtan, tervszerűen és a legesekélyebb jelenségre is kiterjeszkedő figyelemmel bonyolítani le az egész nyomozást, annak minden egyes részletét jegyezni és az összegyűjtött adatokat akként csoportosítani, hogy a vád magában a csendőri nyomozásban sziklaszilárd és megingathatatlan alapot nyerjen.

Szóvá kell még tennem az ellenőrző orvosszakértő fejtegetéseit is, a melyekből szintén útmutatást talál-

hatunk a jövőre nézve. Részletesen kifejti azokat a tüneteket, a melyek minden arzénmérgezésnél feltétlenül jelentkeznek. A beteg legelőször is fájdalmakat érez a garatban és bázrsingban, nemsokára jelentkezik egy meg nem szüntethető csuklás, valamint erős hányási inger és később maga a hányás. A mikor az arzén már a beleket is megtámadta, akkor áll be a hasmenés. Ezek a tünetek minden egyes esetben megvannak, a mi közvetlenül az arzén hatásának tulajdonítható. Az arzén ugyanis a gyomorból és belekből egyaránt tulságos mennyiségű nedvet választ ki, a melyet a szervezet igyekszik kiirtani magából: ennek tulajdonítható a bányás és a hasmenés.

A mérge hatása már $\frac{1}{2}$ és 10 óra közötti időközben jelentkezik, a mi mindig az adag nagyságától és attól a körülménytől függ, vajjon a mérge üres, vagy tele gyomorba jutott. Üres gyomorban gyorsabban, teli gyomorban lassabban történik az arzén felszívódása. Az arzén maga iz és szagtalan fehér por; ha azonban meleg levesben vagy tejben feloldódik, akkor a fokhagymához hasonló *gyenye* szagot áraszt. A hullákban vegyi uton kimutatott mérge mennyiség tökéletesen elég volt egy ember életének kioltására s biztosra vehető, hogy ez a mérge még elhunytak életében került szervezetükbe.

Jó lesz az ezen előadásból levonható tanulságokat el nem felejteni, mert a csendör sohasem tudhatja, mikor veheti azoknak hasznát.

(Vége köv.)



Az első apacs.

Páris és környékét már rég örökös rettegésben tartják az apacsoknak nevezett betyár népség, a kik újabban nagyon elszaporodtak s csodálatos bátorsággal veszélyeztetik a közhiztonaságot.

Az e fajtájú veszedelmes gonosztevők alakja Franciaországban 1720 tájékról maradt fenn Cartouche-nak emléke, a kit egész bátran lehet a mostani apacsok ősenek tekinteni. Erről a híres csirkefogóról valóságos legendák maradtak fenn. Az egyik például így szól.

Egy este a márkiné szabadságot adott a szobaleányának s éppen aludni készült, midőn egyszerre rémülten látja, hogy ablakja fölnyílik s egy kis, egészen szürkebe

FIGYELMEZTETÉS!

Ne vegyen addig grammofont, eufont, hanglemezt vagy bármily más hangszert, amíg

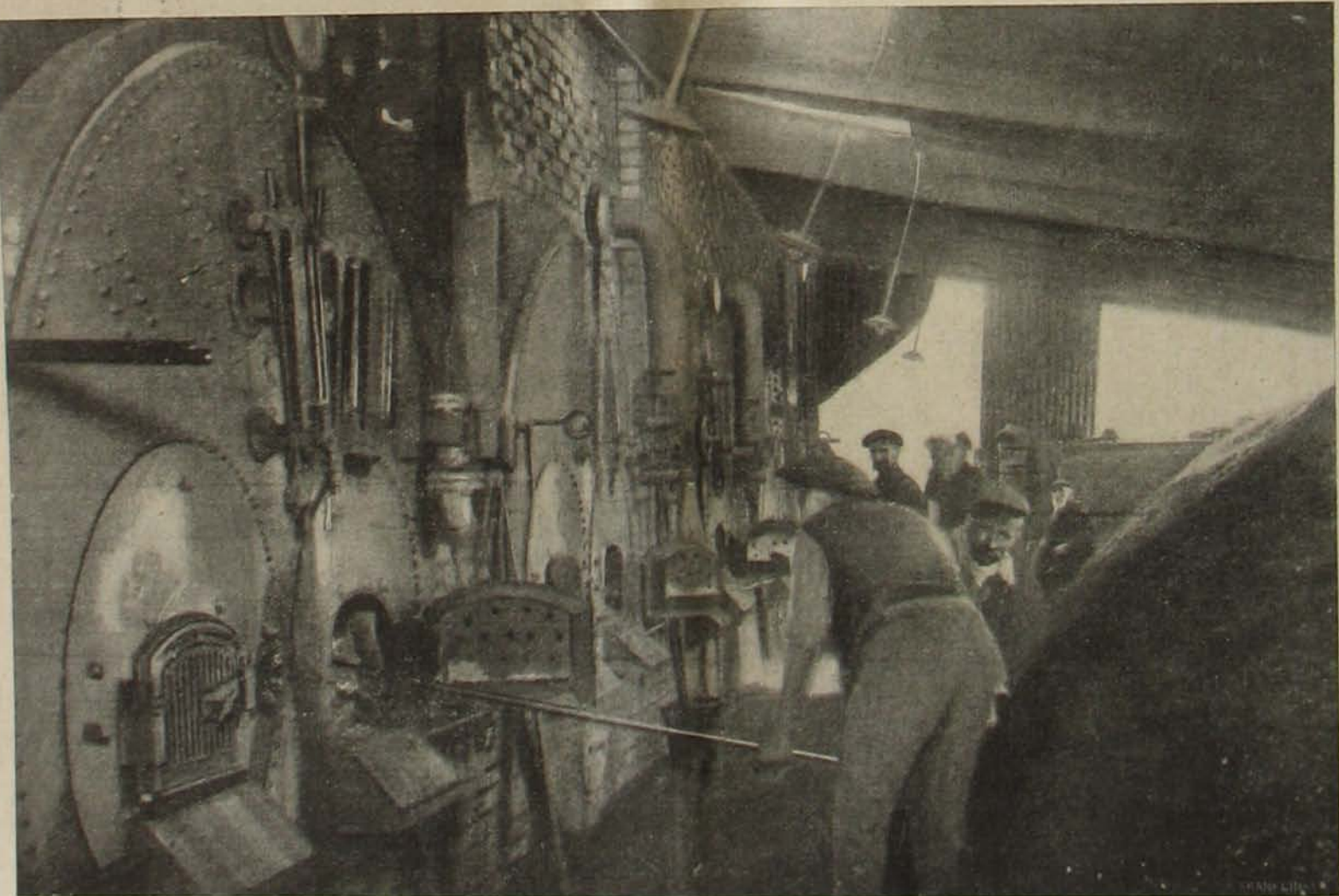
REICH ALADÁR műhangszer készítő ::
BUDAPEST, VIII/c. NÉPSZÍNHÁZ-UTCZA 27. szám.

Csendöröknek 5% engedmény!

képes árjegyzékét el nem kéri, amely ingyen lesz küldve. ::

Grammofon 22 K, eufon 35 K, hanglemezek 2.40 korona.





A hol a sztrájkolók engedélye mellett folyik a munka. — Az angliai bányászsztrájk.

öltözött emberke ugrik be a szobába. Cartouche volt Hatalmas pisztolyt tartott a szép hölgy orra elé, aztán udvariasan meghajolva, így szólt:

— Boesásza meg, márkiné, ez óriás merészséget, de kénytelen vagyok ma éjjelre szállást kérni öntől. Barátaim körül fogjak a házat. Ha megengedi, s érzem, hogy nem fogja megtagadni, elfoglalom Justine ágyát a szomszédos fülkében.

Aztán vacsorát kért, pompás étvágygyal falatozott a sonkából és pástétomból, melyet a reszkető márkiné szolgálival behozatott, kik eléggé esodálkoztak urnőjük e szeszélyén . . . a pezsgőt kissé kifogásolta és kora reggel gálánsan elbucszott . . .

Ez az adoma ugyan meszeszerűen hangzik, de hiven eseteli, minőnek ismerte a nyilvánosság azt a esodálatos tolvajt.

Louis-Dominique Cartouche — ez volt valódi neve — egészen kicsiny, alig másfél méter magas emberke volt. Szinte törekeny gráciája, elmés, gúnyolódó, mozgékony. Ősmerte — a mint egy korabelije írja — a veszélyes szokást előre és hátra, tudott kötélen táncolni, karddal és pisztolylyal hánni s épp oly ügyesen álarczot öltöni, mint erszényt vagy zsebhórárt eltiintetni. A mellett, mint Panurge, a világ legjobb ficzkója és igazi párisi gamin maradt.

1693-ban született a courtille-i, Pont-Aux-Choux-utcában. Becsületes bognármeister fia volt s talán maga is egész életében hordót kovácsolt volna, ha tizenkétéves korában egy cigánykaraván el nem szokteti. Ezzel kezdődött kalandos élete, a melynek folyamán sok mesterségbe belekóstolt: volt nagyúr lakája, alsóbbrendű játékkermek vendége, a honnan egyébként hamarosan kiűzték, mert túlságosan szembeötölő művészettel „segített a szerencsének,” majd egy káplárnak segített rekrutákat fölhajszolni, aztán maga is katona lett. Végül Páris kövezetére került s elég soványan élt alból, a mit a járókelők zsebéből kilopott, míg aztán bizonyos Gallichonnal szövetekezett. Cartouche és Gallichon, ez volt embriója a híres tolvajbandának, a mely később egész Páris terrorizálta.

Két-három év múlva csakugyan Cartouche bires bandája sokkal jobban volt szervezve, mint a rendőrség. Az ifjú vezérnek — csak huszonnégy éves volt ekkor — hat hadnagya volt. Őt magát csak ezek ismerték s rendeleteit ok közölték a „közkatonaikkal.” Ezek pedig csapatokra voltak osztva. A nagy pör folyamán hatszázhatvanhatra bukkantak. Ezenkívül a bandának mindenütt voltak vizsgálói, a kik a jó fogásokat jelezték. Egész esomó zúgfogadás nyújtott szállást nekik, sok fölszabadult rendőr és katona vált szövetségesükké és végül mind e sok Cartouchiens mellett ott voltak a Cartouchiennes-ek, a nők . . . Franciaország nagy részében ekkor szüntelenül kirabolták a postakocsikat s betörték a lakásokba, a nélkül, hogy a rendőrség bármit tehetett volna ellenük.

Cartouche bandája azonban Párisban diadalmaskodott legteljesebb fényében. Volt közöttük egy Simon Onze nevezetű, a kit Anvergnaatnak neveztek s a kinek a piederesztál fölállítására volt a specialitása. Három-négy társából létrát épített s az emberhágcson keresztül mászott be a földszinti vagy elsőemeleti lakásokba. Ekkor készítették sok n ablakaik elé vasrácsot, a melyet még ma is láthatunk Páris régi házain. Hiábavaló védelem volt, mert a tolvajok ekkor kampósvégű vasfogókkal halaszták ki a szobákból a ruhákat és egyéb tárgyakat.

Olykor megtörtént, hogy a kampó egy-egy békésen alvó polgár eleven húsába akadt, a ki persze ilyenkor ordított, a tolvajok pedig odakinn nevettek.

1720 körül e terrorizálás tetőpontját érte el. Egy napon aztán a parlament, nyilvános kikiáltó útján forma szerint megidézte Catouchet s ez alkalomból nem csupán a szokásos két tanut, hanem hatvan kíséretet adtak kikiáltó mellé. Az első kikiáltást egész csöndben, a Palais De Justice-ben tartották, a másodikat a Buczy-i vásártéren, s aztán eljutottak a Croix-Rouge-ig. A kikiáltó nagybátrau nekikezdett:

— Ó felsége a király és a nagyhatalmu parlament nevében, elrendeljük Louis-Dominique Cartouche-nak . . .

Erre helesüvitett egy hang:

— Cartouche? . . . itt vagyok!

Pillanat múlva kikiáltó és kísérek, hallgatóság, mind ész nélkül menekült s a tér közepén nem maradt más, mint egy kis törekeny, szürkeruhás emberke . . .

1721-ben végre aztán a kormány mozgolódni kezdett. A minden oldalról hajszolt Cartouchiens-ekre erős ütésekert mérték s olykor csak furfang árán szabadultak, nem egy társukat otthagya a küzdőtér porondján. Ekkor Cartouche elkeseredett és még veszedelmesebb karaktert öltött. A legkisebb mozdulatra ölt, ő a ki eddig megelegetett a lopással. Ellenük is erősebb fegyverekkel küzdöttek. Szövetségeit a pusztá gyanú alapján balálra ítélték. Ezeknek egyike, egy fölszabadult testőr, árulta el őt.

A Chatelet-be zárták, a honnan majdnem megszökött. Már sikerült a falba akkora lyukat vájnia, hogy keresztül hújhatott rajta, és szerencsésen át is küszött a szomszédos pinczébe, mikor egy kis kutya ugatása elárulta és elesipték. Átszállították a Conciergerie-be és egy újabb szokási kísérlet félelmében siettették püre lefolyását, melynek végeztével halálra ítélték.

Így szakadt félbe 1721 november 26-án a Gréve-téren az apacsok legegyszerűsebb ösének a pályája.

KÉPEINKHEZ.

Az angliai bányászsztrájk.

. . . Már véget ért. A közelmúlt napokban hangzotak el végső akkordjai az emberi elégedetlenség eme rendkívüli kitörésének.

Angolország mintegy másfél millió főre tehető összes bánya- és vasipari munkása résztvevett ebben a hetekig tartó áldatlan mozgalomban. S habár a sztrájkpénztár körülbelül negyven millió font sterlinget fizetett ki ennek a vagyon- és keresetnélküli óriási tömegnek, csakhogy megélhetésük legszükségesebb kellékeit a sztrájk ideje alatt biztosíthassa, mégis sokan küzdöttek éhséggel a sztrájkolók közül. És, ha nem félték volna társaik terrorizálásától, bizony sokan már a sztrájk első napjaiban munkába állottak volna, a minthogy ezt meg is kísérelték, mert korgó gyomorral még a magasabb fizetés után reménykedni is nehéz.

Így azonban, éhezve és nyomorogva vártak és reménykedtek tovább. A szénhiány miatt már a gyárakban s a kereskedelmi és ipari vállalatoknál szünetelt a munka, a vasuti közlekedést is a minimumra csökkentették. A rendőrség mellett pedig mindenütt igénybe volt véve a katonaság is, csakhogy a keresetnélküli munkáscsapatok féktelen kitörései és garázdálkodásaiból származható

BUTOR

készpénzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNEL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÚT 8. SZ.

13 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88—59.

BUTOR

veszedelmeket elháríthatassák. És, ha csupán a munkások és munkaadók érdekei lettek volna veszélyeztetve, még hosszú ideig eltarthatott volna ez a rendkívüli bérharc.

De mert ezen felül az egész nemzet érdekei voltak kockáztatva, a mennyiben a közbiztonsági viszonyok hátrányos elfajulását, az ipari, kereskedelmi és gazdasági élet óriási hanyatlását vonta maga után s e mellett nemzetvédelmi szempontból is kiszámíthatatlan károkat okozott volna ez a munkásmozgalom, az érdekellentétek kiegyenlítésére kénytelen volt maga a kormány közbelépni s az utolsó pillanatban egy, a munkások érdekeit biztosító, de a munkaadók érdekeit sem sértő törvénnyel véget vetni a káros mozgalom továbbfejlődésének s ekként elhárítani annak kiszámíthatatlan következményeit.

Így is több mint 1000 millió koronára rúg az a kár, a mit közvetlenül a munkaadók és a munkások s közvetve a vasutársaság, valamint a kereskedelmi és iparvállalatok szenvedtek.

Az a néhány kép, a melyet a jelen számunkban közreadunk, onnek az áldatlan bérharcznak egyes mozzanatairól történt felvételek közül való.

HIREK.

Adomány. A létesítendő csendőrségi internátus javára a répczekárolyi őrs 49 koronát adományozott, mely összeggel az alap vagyona 26,761 korona 76 fillérre emelkedett.

Pótlóidomítóosztály felállítása. A közbiztonsági szolgálatnak a sikterepen való intenzivebb kezelhetése, valamint az emberanyag kiméltése céljából tervbevetett őrslovasítások mielőbbi keresztülvitele érdekében a belügyi kincsfár Kiskunhalason pótlóidomítási célokra egy állandó laktanyát építtetett. Az új pótlóidomítóosztály működését, Hubaffy Mihály főhadnagy parancsnoklása alatt, még e hó folyamán megkezdte.

Számvivőtiszti vizsga. Kádár András Gyula, IV. sz. csendőrkerületbeli ez. őrmester, Bérczy Gyula, Biczó György és Sánek Péter, III. számú csendőrkerületbeli csendőr ez. őrmesterek április 10-én a magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelőjének elnökelete alatt összeült vizsgabizottság előtt, az előirt csendőr számvivőtiszti vizsgát sikeresen letették.

Megtámadott csendőr. Nagy Dezső tarnaszentmiklósi legény április hó 8-án este 10 órakor Tarnaszentmiklóson egy koremai táncmulatság alkalmával Burja Zsigmond pélyi őrsbeli szolgálatban állott csendőrt megtámadta és egy horos üveggel fejbevégyva könnyen megsebesítette. A megtámadott csendőr kardot rántott és azzal támadóját arcon vágva, súlyosan megsebesítette.

Kérelem. Kamondi Antal, Mezőkovácsbáza községben állomásozó csendőr, kéri azon csendőrtársait, kik 1911 április 12-én Szegeden a próbacsendőri vizsgát vele együtt letették, hogy állomáshelyeiket vele közöljék.

KÜLÖNFÉLÉK.

Eladó város. Városok eladásáról nem mindennap érkezik hír. Pedig most egy valóságos várost bocsát áruba Amerikában a Cleveland Cliffs Iron Company.

A kis város Michigan államban fekszik, Bay-Mills nevet viseli és néhány évvel ezelőtt élénk, pezsgő élet uralkodott az utcáin és házaiban. Mintegy húsz évvel ezelőtt kezdtek letelepedni az emberek Bay-Millsben, mely rohamosan kezdett fejlődni. Malmokat, majd gyárakat építettek s egyik ház a másik után emelkedett. Majd utcák keresztezték egymást és üzleteket nyitottak a forgalmas utcákon. A kis város lakói többnyire iparosok, kereskedők és gyári munkások voltak. A város fekvése szinte ideális. Egyik oldalán folyó terül el, a hol a gőzhajók közlekedhetnek, a másik oldalán pedig hegyesség emelkedik, honnan pompás levegő árad alá. A szépen fejlődött városban most teljes némaság uralkodik. Csend ütött tanyát az utcákon, a gyárakban, a házakban. Emberi lélek csak nagyritkán vetődik arrafelé, azt is a kíváncsiság viszi oda és nézi, bámulja, hogyan balt ki az élet, hogyan vált néptelenné aránylag rövid idő alatt egy gyors fejlődésnek is indult város. Mi okozta azt, hogy kihalt a város? A tűz. Tavaly nyáron történt, hogy leégett a vasuti állomás, mely teljesen a lángok martalékává vált. Elégett az a hid is, mely a kis városkába vezetett. A vasuti társaság elhanyagolta az építkezést és hónapokon keresztül romokban hevert minden. Azután pedig elhatározta, hogy egyáltalán nem építi föl újra az állomást, mivel Bay-Mills lakói kezdtek lassan elköltözni a városból. A vasuti hid helyett egyszerű kis hidat vertek a folyón és azon vitték el magukkal Bay-Mills lakói értékes holmijukat. A forgalom szünetelésével csöndesség kezdett uralkodni a kis város falai között és az utolsó család kiköltözése után teljes némaság borult a városra. A gőzbajók ma már nem kőnek ki Bay-Mills partja mellett. Messze elkerülik azt a vidéket. Mit keresnének ott, a hol örökös csöndesség uralkodik? A kis városban a Cleveland Cliffs Iron Company-nak van a legtöbb telke és birtoka. Ez a társaság bocsátja áruba a várost. A kinek sok pénze van, megvásárolhatja.

A munkabér emelkedése. A francia munkaügyi minisztérium érdekes statisztikát közöl a munkabér emelkedéséről a francia ipari központokban. Az elmúlt száz esztendőben (1806-tól 1906-ig) a munkabér 150 százalékkal emelkedett, 1900-tól 1910-ig az emelkedés 10 százalékos volt. Az első császárság és a restauráció idejében (1806—1830-ig) nagyon lassú volt a bér emelkedése; jelentékeny emelkedés csak a vasúti hálózat kiépülése és a kereskedelmi szerződések korszakában volt észlelhető (1860—70). Az átlagbért ma napi 4 frankban állapítja meg a minisztérium. Ez a bér 1806-ban csak 1'60 volt. De nagyon sok munkáskategóriának nincs most sem 4 frank bére naponként. Így a vasúti kisebb alkalmazottak bére, a nők, az otthonmunkások bére kisebb. A bányászok bére erős hullámzást mutat; 1806-ban 1 frank 25 centime, az 50-es években 2'20—2'60, 1890-ben 3'70; a bányász évi jövedelme tehát 1806-ban 350 frank, 1890-ben 1100 frank volt, 1907-ben érte el a bér maximumát, napi 4'90 frankot. A következő évben már lecsökkent 3'75 frankra. Egy kőfaragó 1806-ban óránként 0'32 frankot keresett, 1812-ben 0'42 frankot, tehát alig valamivel többet, 1896-ban az órabér 1 frankra emelkedett, 1906-ban 1 frank 20 centime-ra és 1911-ben rossz konjunktúra következtében leesett megint 1 frankra.

Gyermekek köztársasága. Az angolországi Dorsetshire grófságban a legközelebb sajtóságos intézmény alakul meg, a milyen Európában eddig még nem volt, de Amerikában már több év óta fennáll és bevált. Geor-

ges Montagu ismert londoni emberbarát az amerikai free-willli „Georges Junior» nevű gyermek-köztársaság min-tájára ugyanilyen államot kicsiben fog berendezni An-gliában és e célra a dorsetshirei grófságban levő nagy birtokát szemelte ki, a melyen egyelőre nyolczvan fiú és leány fog önálló állami szervezetben élni. A kis állam polgárait Montagu a londoni utcáról fogja össze-válogatni, valamint olyanokat is, a kik már a törvény-nyel is összeütközésbe kerültek. A gyermek-köztársaság-ban ezeknek a gyermekeknek alkalmuk lesz meggyőződni arról, hogy emberi társadalom csakis kölcsönösség alap-ján épülhet fel, a tagjainak becsületességén, kötelesség-tudásán és felelősségérzetén és ezáltal elérhetni vélik, hogy a gyermekek jó állampolgárokká nevelődnek. — A gyermek-köztársaság legfőbb törvénye ebben a mon-datban foglalható össze: „A ki nem dolgozik, ne is egyék!» Egyébként a gyermekek teljes szabadságot és önállóságot fognak élvezni. A gyermekek maguk fogják megválasztani a köztársaság elnökét és kisdéd állami szervezetüknek kormányzásában maguktól fogják meg-tanulni, milyeneknek kell lenni a jó állampolgároknak. Az amerikaiak tapasztalatai a gyermek-köztársaságok intézménye körül olyan kedvezőek, hogy az angol gyer-mek-állam megalapítói bizalommal tekinthetnek a jövő elé. Freewillben például az a hit, hogy a hazugság kárhóztatandó bűn, hogy a hazugság és a letagadás ma már a legkritkább kivétel közé tartozik. Mert valamennyi fiatal polgár természetesen találja a most már, hogy tettéért helyt álljon és elkövetett hibáját tagadás nélkül nyíltan megvallja.

Különös leánykérés. Dél-Amerika egyes országaiban oly nagy szerep jut a dohányzásnak, hogy a legfon-tosabb teendővel is megfér a füstölés. Vannak helyek, a hol a templom kivételével mindenütt szabad dohán-nyozni. Guatemalában a leánykérésnek egy igen különös módja divatozik s mivel az ottani lakosság korra és nemre való tekintet nélkül igen erősen dohányzik, a leánykérés is a dohányzással van szoros összefüggés-ben. Ha egy fiatal, házasulandó legény megszeret egy leány, ezt oly módon adja tudtára, hogy elcsát a leány lakása előtt, a kapuban elővesz egy cigarettát s bemegy a leányhoz tüzet kérni. Bármily érzellemmel viseltetik a leány a legény iránt, az első tűzkérés alkalmával e kívánságot nem szokták visszautasítani. Egykét nappal később megint arra irányítja lépteit a legény, a merre a szíve választottja lakik s újra bekopog tüzért. Mint-hogy az első látogatásnak az a célja, hogy a leány szülei előtt is ismeretessé legyen a legény szándéka a második látogatáskor a leány szülei utasítása szerint jár el. Vagy megtagadja a tüzet a mi kosarat jelent, vagy pedig tüzet gyújt az ifjúnak. Ez utóbbi esetben sem nyilatkozik még bővebben az ifjú s látogatása csak annyi ideig tart, míg a ezigaretta meggyullad. A rákö-vetkező napon még egyszer és utoljára beállít a lányos házhoz, a hol a leány már várja, tüzet gyújt neki és leülletti. A legény ez alkalommal elszívja cigarettá-ját, mire a leány megkínálja még egy cigarettával, a mit szintén ott kell elszívnia. Ezután rendszerint megtartják a kézfogót.

Unatkozó hóhér. Egy szentpétervári lapban olvassuk a következő igazi orosz esetet: A krasznojarszki ke-rületi bíróság előtt a minap egy Seyn nevű ember állott, a kit azzal vádoltak, hogy egy vasúti kocsiból ellopott egy nagy tükröt. A vádirat fölolvassása után a vádlott a nyilvánosság kizárását kérte, hogy elmondhasson egy nagy titkot, a melyet csak a bíróságnak akart elárulni.

A bíróság nem teljesítette kérelmét és így nyilvánosan volt kénytelen elmondani a titkát. Érdekes adatok de-rültek ki vallomásából. Seyn elmondotta, hogy azon a vonaton, a melyen a lopást elkövette, a krasznojarszki politikai rendőrség feje által kiállított szabadjeggyel utazott, a mely neki, mint a kerület kinevezett hóhéra-nak hivatalosan kijárt. Öt évvel ezelőtt került a kraszno-jarszki kerületbe, a hol Wilpert csendőrszázadoshoz fordult, juttasson neki valami megfelelő állást. Okira-tokkal bizonyította, hogy azelőtt hóhéri minőségben működött a pétervári börtönökben. A csendőrszázados közbenjárására csakhamar kinevezték a kerület hóhérvá. Az utóbbi időben azonban éppen a krasznojarszki ke-rületben olyan kevés halálos ítéletet hoztak a bíróságok, hogy Seyn unatkozott és munka hiányában tolvajlásra adta a fejét. Elismerete, hogy ezúttal már a negyedik nagy lopást követte el. A bíróság a hóhért hat hónap börtönre ítélte, hogy legyen unalmát hol elűznie.

A nagy lábak. A newyorki és chicagói szépek közt nemrég élénk vita indult meg a női szépségről. A vitá-ban, a melyet szellemesen folytatnak, időnkint egy kis gorombaság is vegyül. A newyorki nők persze azt állít-ják, hogy ők képviselik a tisztánamerikai elegáncia tipu-sát, a mire a húsmilliárdosnők azzal replikáznak, hogy igazán szép asszonyok csak Chicagóban vannak. A lapok persze biven visszhangozzák ezt a vitát és az asszony-háború talán sohasem ért volna véget, ha a newyorki szépek meg nem állapították volna, hogy chicagói vetély-társnők nagyon nagy lábon élnek. „Férfi lábaitok van-nak!» — csúfolódtak a newyorki nők és a chicagói nők egy pillanatig valósággal meg voltak semmisülve, de csakis egy pillanatig, mert csakhamar nagygyűlést tar-tottak és ezen a gyűlésen különféle tekintélyekre hivat-kozva kimutatták, hogy a nagy láb szebb és természet-esőbb a kis lábnál. Nemcsak élettani szempontból kívá-natos a nagy láb, de sokkal elegánsabb is. Most aztán a newyorki szépeken a sor, hogy ha ugyan még bírják szóval, visszavágyjanak.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdé-sekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél-fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küld-nek.

Tudnivalógyó öreg csendőr. Lopás.

D. J. Panesova. Az, a melyet előre bejelentett. Kérjenek döntést a szárnyparancsnokságtól.

333. határszéli őrs. 1. Tartós vezényléskor pótdíj nem jár.

2. Rendes napi betétet. 3. Ez nincs előírva, a részesektől függ, hajlandók-e adni.

R. J. Sz. A katonai három év, mivel megszakítás van — nem számít be. Ha a megszakításnak nem ön az oka, úgy már most kérje szolgálati uton az ok hivatalos megállapítása iránti eljárás megindítását, tekintve azonban, hogy már öt éve történt, alig hiszszük, hogy eredményre fog vezetni.

Érdeklődő. A katonai jubileumi kereszt viselésére nem jogosult; a polgárra ellenben igénye van.

Subtri. A inkantyabéleti szerződésben benne kell lenni, hogy ki tartozik azt rendezhezni. Nézzenek utána, mi innen nem tarthatjuk megmondani.

Sorsjegyei nem nyertek: K. V. I. 90, Pinkos őrstő és Ambrus P. őrmester.

Rákóczi album. 1. Szolgálati ügy. Nézetünk szerint csak az esetben, ha valami sürgős jelenteni valója van, vagy pedig, ha az őrsparancsnok e tekintetben úgy intézkedik. 2. Nem, de megtehető már csak bajtársiasságból is. 3. Ha a küldendő összeg kevesebb, mint a mostani őrségi levő alaptöke, akkor igen. 4. «Korea» sziget nem létezik, hanem van egy «Korea» nevű félsziget, melynek területe mintegy 218,650 négyzs. km.

J. F. Komárom. Kérjenek döntést a szakasparancsnok úrtól. Nézetünk szerint a drágasági pótlék független a napi betétől, hacsak nem bizonyos napi és fejenkénti 20 fillért kapunk, a hányan tényleg vannak az őrsön.

01. Tszentmárton. 1. Nézetünk szerint köteles. (L. Btk. 321. §.) Figyelmeztetjük azonban, hogy az ilyen nagyon is kényes ügyben nehéz bizonyítani. 2. Véleményünk szerint nem, mert büntetőnői esetekméről van szó. 3. Nem, hacsak nincs igen közel, a mikor e tekintetben az állomás-parancsnokság külön intézkedik. A szolgálati szabályzat a tárvadó, olvassa el. 4. A szabadság attól a naptól számít, a melyen az illető megkezdte. A kérdéses esetben az illetőnek 10-én a reggeli kilullgatásnál bevonulását jelenteni kellett, ha ez nem történt meg — vele szemben a szabályok szerint kell eljárni.

N. J. Nádasszentmihály. Vármegyei szolgálatba leendő kincsvetése esetén csendőrségi nyugdíjának csak azon része szüntetik be, a mennyivel szolgálai fizetése és nyugdíja együttvéte több lenne, mint a mennyi nyugdíjazása alapját képező összes csendőrségi fizetése volt (tszold és pótdíj).

Őszi rózsza. Szolgálati ügy. Nagyon szeretnénk tudni miért kérd tőlünk ilyent: az utasítás világosan előírja, hogyan kell teljesíteni a szolgálatot.

K. M. prb. csendőr ez. őrsvezető. A csendőrségi szolgálat nehézsége feletti ölmékedése nem közölhető. Soraitól azt vesszük ki, hogy jóval terhesobbnek tartja előbbi szolgálatinál, a mit készséggel elismerünk, mert hiszen alig van a csendőrségnél nehezebb, főlelősségteljesebb, de tegyük hozzá szobbb pálya. Nem kell azonban kétségbe esni; a kezdet nehézségeivel minden pályán meg kell küzdeni s nem fórfi az, a ki az első nehezebb portyázás után elsűgged. Aztán nem is lesz min-lig buvas, hideg eső odafümm, majd csak kitavasodik ott is valamikor.

HIVATALOS RÉSZ.

Körrendelet.

Egészségügyi karkötők bélyegzése.

«A hadrakelt seregek sebesüljei és beteget sorsának javítása végett 1906. évi július hó 6-án kötött egyezmények» beczikkelyezéséről szóló 1911. évi XX. tez. VI. fejezet 20. czikke (1911. évi 40. sz. Rendeleti Közlöny (szab. rend.) 10,719/eln. számú körrendelet melléklete) értelmében az egészségügyi szolgálatra alkalmazott személyek részére rendszeresített egészségügyi karkötőnek a katonai hatóság által bélyegozve kell lennie.

Ennélfogva a csapatoknál és egészségügyi intézeteknél készletben lévő, esetleg még le nem bélyegzett ily karkötők belső oldalán az illető csapattest (intézet) hivatalos czimnyomata alkalmazandó.

Kelt Budapesten, 1912. évi márczius hó 26-án.

Hazai Samu. s. k.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okiratilag megdicséértettek:

A magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által:

Füllmann Lajos, II. számú csendőrkerületbeli őrmester, a közbiztonsági szolgálat terén általában, de különösen az 1908. évtől kezdődőleg kifejtett azon kiváló tevékenységeért, hogy egy gyilkosságot, 29 rendbeli betöréses lopást derített ki és 50 orvadászt juttatott a hatóság kezére.

Csodacseppek és Csodakenet ismertetése:

Berkoma gyomorcseppek név alatt törv. védve van, igen keresett házi szer, orvosilag ajánlva rossz emésztés, elrontott gyomor, étvágyhiány és gyomorgörösknél, gyomorgégés, émelygés, fofájás, szédülés, ajulás, szívdobogás, hideglelés és köhögésnél kiváló sikerrel. Kis üveg ára 40 f., nagy üveg 80 f.

CSODAKENET hatása mesés, mint a csodacseppé. Ez azonban különleg használandó: rheuma, köszvény, esz, esonthatóság, derékfájás, szagatás, nyillalás, oldalszurás. Mindig kéznél legyen foglajásnál, egy-két csepp váltásra tere azonnal megszűnteti a fájdalmat. Kis üveg 40 fill., nagy üveg 80 fill.

Egyedül kapható: HAGY BELA reménység gyógyszerháza, HAJDUSZOBOSZLO. Árjegyzék ingyen.



MOSKOVITS

anatomiai czipő- és csizmagyár részv.-társ.

M. kir. csendőrség, boszniai csendőrség, cs. és kir. közöshadsereg szerződ. szállító

Budapest, Rákóczi-út 6. sz.

Nagyvárad

Ajánlja elsőrendű chevro- és boxbörből készített különlegességeinek szerződéses árban, részletfizetési kedvezmény mellett szállítását. " " "

Kivánatra árjegyzéket bérmentve küldünk

Barta Mór, Erdős Mihály, Stolcz József III. számú esendőrkerületbeli járásőrmesterek és Marton István ez. őrmester, hosszas esendőrségi szolgálatuk alatt a közbiztonsági szolgálat terén állandóan kifejtett eredményes tevékenységük, valamint alárendeltjeiknek vezérlényos nevelése és vezetéseért.

Szabó Antal, III. számú esendőrkerületbeli törzsőrmester, hosszas esendőrségi szolgálatuk alatt úgy a közbiztonsági, mint pedig a szárnynál a gazdasági szolgálat terén fáradhatatlan buzgalommal kifejtett eredményes tevékenysége és példás magatartásáért.

Előléptettek

1912 április 1-ével:

a m. kir. VII. számú esendőrkerület állományában:

Szabó Bódog, Tatár Gergely, Both Márton és Szilveszter József ez. őrsvezetők, *őrsvezető ez. őrmesterekké*;

a m. kir. VIII. számú esendőrkerület állományában:

K. Nagy Sándor, Gönczi Lajos és Gombos István ez. őrsvezetők, *őrsvezetőkké*;

az 5 évi esendőrségi szolgálat betöltése után:

a m. kir. VI. számú esendőrkerület állományában:

Delj Győző, Kardos József I., Kálóczi György és Turupolyi Károly esendőrök; végül

a m. kir. VIII. számú esendőrkerület állományában:

Dudás András, Holló Lajos, Turi István, Csizmás Paskál, Hegedüs János, Barna György, Kovács Antal, Kolozsvári Lajos, Csapó Ferencz, Oláh Elek, Zaha Márton és Száva György esendőrök, *esendőr ez. őrsvezetőkké*.

Jelvény pótdíj.

A m. kir. honvédelmi miniszter úr az 1912. évi 17,586/16. számú rendeletével Ággya József, VIII. sz. esendőrkerületbeli járásőrmesternek, az általa birtokolt koronás ezüst érdemkereszt után illetékes napi 32 fillérből álló jelvénypótdíj folyósítását engedélyezte.

Katonai szolgálati jel:

Az I. osztályú legénységi katonai szolgálati jellel ellátott:

a m. kir. VI. számú esendőrkerület állományában:

Jakub Máté járásőrmester, 1912 február 14-én és Berényi Dénes járásőrmester, 1912 április 14-én.

A II. osztályú legénységi katonai szolgálati jellel ellátott:

a m. kir. I. számú esendőrkerület állományában:

Magyari Áron ez. őrsvezető, 1912 január 17-én és Lakatos Sándor ez. őrsvezető, 1912 február 3-án;

a m. kir. VI. számú esendőrkerület állományában:

Székely Ferencz ez. őrmester, 1912 január 20-án, Horyáth József IV. esendőr ez. őrsvezető, 1912 február 11-én, Gyurácz István őrsvezető, 1912 február 25-én,

Roszkopf Ferencz ez. őrsvezető, 1912 február 25-én, Németh Pál ez. őrmester, 1912 márczius 8-án, Jankó Imre I. őrsvezető, 1912 márczius 15-én, Gangler Ferencz ez. őrsvezető, 1912 márczius 23-án, Deák István ez. őrmester, 1912 márczius 28-án, Papp Ferencz ez. őrsvezető, 1912 április 4-én, Koma József ez. őrsvezető, 1912 április 16-án és Möricz József ez. őrsvezető, 1912 április 30-án.

Házasságra léptek:

A m. kir. V. számú esendőrkerület állományában:

Kollár György ez. őrsvezető, Mühlstein Ionaival, 1912 márczius 13-án, Vámosmikolán.

Farkas Lőrincz ez. őrmester, Karsai Eszterrel, 1912 márczius 7-én, Muesán.

Koletár András ez. őrmester, Franek Emiliával, 1912 február 3-án, Pribóczon.

A m. kir. VI. számú esendőrkerület állományában:

Bodás Lajos esendőr ez. őrsvezető, Mátyás Dinával, 1912 márczius 19-én, Köveskálán.

A m. kir. VII. számú esendőrkerület állományában:

Kalló János ez. őrmester, Darabos Zsófiával, 1912 márczius 16-án, Botfaluban.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =

VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.

— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

::: Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. :::

Honvédelmi miniszter úr **Ő nagyméltósága által legujabban kiadott közzgázdálkodásra vonatkozó Cs 20 jelzésű 'Határozmányok'** című szolgálati könyvben előírt minták szerinti nyomtatványok és könyvek nemkülönbben leltárak raktárunkon már készen kaphatók.